

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ו'

ויקרא פרק יח'

(א) כַּמְעֵשָׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבַּתֶּם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ וּכְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנִי מְבִיא אֲתֶכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבַחֲקֹתֵיהֶם לֹא תִלְכּוּ: (ב) כַּמְעֵשָׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבַּתֶּם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ וּכְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנִי מְבִיא אֲתֶכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבַחֲקֹתֵיהֶם לֹא תִלְכּוּ: (ג) כְּעֹבְדֵי עַמָּא דְאַרְעָא דְמִצְרַיִם דִּי יִתְבַּתּוּן בָּהּ לֹא תַעֲבִדוּן וּכְעֹבְדֵי עַמָּא דְאַרְעָא דְכְנָעַן דִּי אָנָּא מְעַל יִתְכּוּן תַּמּוּן לֹא תַעֲבִדוּן וּבְנִימוּסֵיהוֹן לֹא תִהְכּוּן:

(ד) אֶת מִשְׁפָּטֵי תַעֲשׂוּ וְאֶת חֻקֹּתַי תִּשְׁמְרוּ לְלֶכֶת בָּהֶם אָנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: (ה) אֶת מִשְׁפָּטֵי תַעֲשׂוּ וְאֶת חֻקֹּתַי תִּשְׁמְרוּ לְלֶכֶת בָּהֶם אָנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: (ו) יַת דִּינֵי תַעֲבִדוּן וְיַת קְנָמֵי תִשְׁרֹן לְהִלָּקָא בְּהוֹן אָנָּא יי אֱלֹהֵיכֶם:

(ז) וְשִׁמְרַתֶּם אֶת חֻקֹּתַי וְאֶת מִשְׁפָּטֵי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֲתֶם הָאָדָם וְחֵי בָּהֶם אָנִי יְהוָה: (ח) וְשִׁמְרַתֶּם אֶת חֻקֹּתַי וְאֶת מִשְׁפָּטֵי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֲתֶם הָאָדָם וְחֵי בָּהֶם אָנִי יְהוָה: (ט) וְתִשְׁרֹן יַת קְנָמֵי וְיַת דִּינֵי דִי יַעֲבִד יִתְהוֹן אָנָּשָׁא וְחֵי בְּהוֹן לַחֲמֵי עַלְמָא אָנָּא יי:

(י) אִישׁ אִישׁ אֵל כָּל שְׂאָר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגַלּוֹת עֲרוּהָ אָנִי יְהוָה: (יא) אִישׁ אִישׁ אֵל כָּל שְׂאָר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגַלּוֹת עֲרוּהָ אָנִי יְהוָה: (יב) גָּבֵר גָּבֵר לְכָל קְרִיב בְּסַרְיָה לֹא תִקְרְבוּן לְגַלְּאָה עֲרִיאָא אָנָּא יי:

(יג) עֲרוֹת אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תַגְלֶה אִמְךָ הוּא לֹא תַגְלֶה עֲרוֹתָהּ: (יד) עֲרוֹת אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תַגְלֶה אִמְךָ הוּא לֹא תַגְלֶה עֲרוֹתָהּ: (טו) עֲרוֹת אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תַגְלֶה אִמְךָ הוּא לֹא תַגְלֶה עֲרוֹתָהּ:

(טז) עֲרוֹת אִשְׁתְּ אָבִיךָ לֹא תַגְלֶה עֲרוֹת אָבִיךָ הוּא: (יז) עֲרוֹת אִשְׁתְּ אָבִיךָ לֹא תַגְלֶה עֲרוֹת אָבִיךָ הוּא: (יח) עֲרוֹת אִשְׁתְּ אָבִיךָ לֹא תַגְלֶה עֲרוֹת אָבִיךָ הוּא: (יט) עֲרוֹת אִשְׁתְּ אָבִיךָ לֹא תַגְלֶה עֲרוֹת אָבִיךָ הוּא:

(כ) עֲרוֹת אַחֻוֹתַי בֵּת אָבִיךָ אוֹ בֵּת אִמְךָ מוֹלְדֵת בֵּית אוֹ מוֹלְדֵת חוּץ לֹא תַגְלֶה עֲרוֹתָהּ: (כא) עֲרוֹת אַחֻוֹתַי בֵּת אָבִיךָ אוֹ בֵּת אִמְךָ מוֹלְדֵת בֵּית אוֹ מוֹלְדֵת חוּץ לֹא תַגְלֶה עֲרוֹתָהּ: (כב) עֲרוֹת אַחֻוֹתַי בֵּת אָבִיךָ אוֹ בֵּת אִמְךָ דִּילִידָא מִן אָבִיךָ מִן אִמְךָ אַחֲרֵי אוֹ מִן אִמְךָ לְגָבֵר אַחֲרֵי לֹא תַגְלֶה עֲרוֹתָהּ:

(כג) עֲרוֹת בַּת בְּנֵךְ אוֹ בַת בְּתָרְךָ לֹא תַגְלֶה עֲרוֹתָהּ כִּי עֲרוֹתָהּ הִנֵּה: (כד) עֲרוֹת בַּת בְּנֵךְ אוֹ בַת בְּתָרְךָ לֹא תַגְלֶה עֲרוֹתָהּ כִּי עֲרוֹתָהּ הִנֵּה: (כה) עֲרוֹת בַּת בְּנֵךְ אוֹ בַת בְּתָרְךָ לֹא תַגְלֶה עֲרוֹתָהּ אַרְי עֲרוֹתָהּ אֲנִיון:

(כו) עֲרוֹת בֵּת אִשְׁתְּ אָבִיךָ מוֹלְדֵת אָבִיךָ אַחֻוֹתָהּ הוּא לֹא תַגְלֶה עֲרוֹתָהּ: (כז) עֲרוֹת בֵּת אִשְׁתְּ אָבִיךָ מוֹלְדֵת אָבִיךָ אַחֻוֹתָהּ הוּא לֹא תַגְלֶה עֲרוֹתָהּ: (כח) עֲרוֹת בֵּת אִשְׁתְּ אָבִיךָ דִּילִידָא מִן אָבִיךָ אַחֻוֹתָהּ הוּא לֹא תַגְלֶה עֲרוֹתָהּ:

(כט) עֲרוֹת אַחֻוֹת אָבִיךָ לֹא תַגְלֶה שְׂאָר אָבִיךָ הוּא: (ל) עֲרוֹת אַחֻוֹת אָבִיךָ לֹא תַגְלֶה שְׂאָר אָבִיךָ הוּא: (לא) עֲרוֹת אַחֻוֹת אָבִיךָ לֹא תַגְלֶה שְׂאָר אָבִיךָ הוּא: (לב) עֲרוֹת אַחֻוֹת אָבִיךָ לֹא תַגְלֶה שְׂאָר אָבִיךָ הוּא:

(לג) עֲרוֹת אַחֻוֹת אִמְךָ לֹא תַגְלֶה כִּי שְׂאָר אִמְךָ הוּא: (לד) עֲרוֹת אַחֻוֹת אִמְךָ לֹא תַגְלֶה כִּי שְׂאָר אִמְךָ הוּא: (לה) עֲרוֹת אַחֻוֹת אִמְךָ לֹא תַגְלֶה כִּי שְׂאָר אִמְךָ הוּא: (לו) עֲרוֹת אַחֻוֹת אִמְךָ לֹא תַגְלֶה כִּי שְׂאָר אִמְךָ הוּא:

(לז) עֲרוֹת אַחֻי אָבִיךָ לֹא תַגְלֶה אֵל אִשְׁתּוֹ לֹא תִקְרַב דָּדִתָּךְ הוּא: (לח) עֲרוֹת אַחֻי אָבִיךָ לֹא תַגְלֶה אֵל אִשְׁתּוֹ לֹא תִקְרַב דָּדִתָּךְ הוּא: (לט) עֲרוֹת אַחֻי אָבִיךָ לֹא תַגְלֶה אֵל אִשְׁתּוֹ לֹא תִקְרַב דָּדִתָּךְ הוּא: (מ) עֲרוֹת אַחֻי אָבִיךָ לֹא תִקְרַב דָּדִתָּךְ הוּא: (מא) עֲרוֹת אַחֻי אָבִיךָ לֹא תִקְרַב דָּדִתָּךְ הוּא: (מב) עֲרוֹת אַחֻי אָבִיךָ לֹא תִקְרַב דָּדִתָּךְ הוּא:

(מג) עֲרוֹת כַּלְתָּךְ לֹא תַגְלֶה אִשְׁתְּ בְנֵךְ הוּא לֹא תַגְלֶה עֲרוֹתָהּ: (מד) עֲרוֹת כַּלְתָּךְ לֹא תַגְלֶה אִשְׁתְּ בְנֵךְ הוּא לֹא תַגְלֶה עֲרוֹתָהּ: (מה) עֲרוֹת כַּלְתָּךְ לֹא תַגְלֶה אִשְׁתְּ בְנֵךְ הוּא לֹא תַגְלֶה עֲרוֹתָהּ:

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ו'

(טז) עֲרוֹת אִשָּׁת אַחִיךָ לֹא תְגַלֶּה עֲרוֹת אַחִיךָ הוּא: (טז) עֲרוֹת אִשָּׁת אַחִיךָ לֹא תְגַלֶּה עֲרוֹת אַחִיךָ הוּא: (טז) עֲרוֹת אִשָּׁת אַחִיךָ לֹא תְגַלֶּה עֲרוֹת אַחִיךָ הוּא:

(יז) עֲרוֹת אִשָּׁה וּבְתוּלָה לֹא תְגַלֶּה אֶת בֵּת בְּנָה וְאֶת בֵּת בְּתוּלָה לֹא תִקַּח לְגַלּוֹת עֲרוֹתָהּ שְׂאֵרָה הִנֵּה זְמָה הוּא: (יז) עֲרוֹת אִשָּׁה וּבְתוּלָה לֹא תְגַלֶּה אֶת בֵּת בְּנָה וְאֶת בֵּת בְּתוּלָה לֹא תִקַּח לְגַלּוֹת עֲרוֹתָהּ שְׂאֵרָה הִנֵּה זְמָה הוּא: (יז) עֲרוֹת אִשָּׁה וּבְתוּלָה לֹא תְגַלֶּה אֶת בֵּת בְּנָה וְאֶת בֵּת בְּתוּלָה לֹא תִקַּח לְגַלּוֹת עֲרוֹתָהּ שְׂאֵרָה הִנֵּה זְמָה הוּא: (יז) עֲרוֹת אִשָּׁה וּבְתוּלָה לֹא תְגַלֶּה אֶת בֵּת בְּנָה וְאֶת בֵּת בְּתוּלָה לֹא תִקַּח לְגַלּוֹת עֲרוֹתָהּ שְׂאֵרָה הִנֵּה זְמָה הוּא: (יז) עֲרוֹת אִשָּׁה וּבְתוּלָה לֹא תְגַלֶּה אֶת בֵּת בְּנָה וְאֶת בֵּת בְּתוּלָה לֹא תִקַּח לְגַלּוֹת עֲרוֹתָהּ שְׂאֵרָה הִנֵּה זְמָה הוּא: (יז) עֲרוֹת אִשָּׁה וּבְתוּלָה לֹא תְגַלֶּה אֶת בֵּת בְּנָה וְאֶת בֵּת בְּתוּלָה לֹא תִקַּח לְגַלּוֹת עֲרוֹתָהּ שְׂאֵרָה הִנֵּה זְמָה הוּא:

(יח) וְאִשָּׁה אֶל אַחֲתָהּ לֹא תִקַּח לְצֵרֶר לְגַלּוֹת עֲרוֹתָהּ עֲלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ: (יח) וְאִשָּׁה אֶל אַחֲתָהּ לֹא תִקַּח לְצֵרֶר לְגַלּוֹת עֲרוֹתָהּ עֲלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ: (יח) וְאִתְּתָא עִם אַחֲתָהּ לֹא תִסָּב לְעַקְאָה לְגַלְעָה עֲרוֹתָהּ עֲלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ:

(יט) וְאֶל אִשָּׁה בְּנֵדַת טִמְאָתָהּ לֹא תִקְרָב לְגַלּוֹת עֲרוֹתָהּ: (יט) וְאֶל אִשָּׁה בְּנֵדַת טִמְאָתָהּ לֹא תִקְרָב לְגַלּוֹת עֲרוֹתָהּ: (יט) וְלֹאֲתִמְאָה בְּרֹחוּק סוּבְתָהּ לֹא תִקְרָב לְגַלְעָה עֲרוֹתָהּ:

(כ) וְאֶל אִשָּׁת עַמִּיתֶךָ לֹא תִתֵּן שְׂכַבְתָּךְ לְזָרֵעַ לְטִמְאָה בָּהּ: (כ) וְאֶל אִשָּׁת עַמִּיתֶךָ לֹא תִתֵּן שְׂכַבְתָּךְ לְזָרֵעַ לְטִמְאָה בָּהּ: (כ) וְבִאֲתִת חֲבֵרְךָ לֹא תִתֵּן שְׂכַבְתָּךְ לְזָרֵעַ לְאִסְתְּאָבָה בָּהּ:

(כא) וּמִזְרַעֲךָ לֹא תִתֵּן לְהַעֲבִיר לַמֶּלֶךְ וְלֹא תִחַלֵּל אֶת שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה: (כא) וּמִזְרַעֲךָ לֹא תִתֵּן לְהַעֲבִיר לַמֶּלֶךְ וְלֹא תִחַלֵּל אֶת שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה: (כא) וּמִזְרַעֲךָ לֹא תִתֵּן לְאֵעִבָרָה לַמֶּלֶךְ וְלֹא תִחַל יְת שְׁמָא דְאֱלֹהֶיךָ אָנָּה יְיָ:

(כב) וְאֶת זָכָר לֹא תִשָּׁכַב מִשְׁכָּבֵי אִשָּׁה תוֹעֵבָה הוּא: (כב) וְאֶת זָכָר לֹא תִשָּׁכַב מִשְׁכָּבֵי אִשָּׁה תוֹעֵבָה הוּא: (כב) וְעַם דְּכוּרָא לֹא תִשָּׁכָב מִשְׁכָּבֵי אִתְתָא תוֹעֵבָתָא הוּא:

(כג) וּבְכָל בְּהֵמָה לֹא תִתֵּן שְׂכַבְתָּךְ לְטִמְאָה בָּהּ וְאִשָּׁה לֹא תַעֲמֹד לְפָנַי בְּהֵמָה לְרִבְעָה תָבֵל הוּא: (כג) וּבְכָל בְּהֵמָה לֹא תִתֵּן שְׂכַבְתָּךְ לְטִמְאָה בָּהּ וְאִשָּׁה לֹא תַעֲמֹד לְפָנַי בְּהֵמָה לְרִבְעָה תָבֵל הוּא: (כג) וּבְכָל בְּעִירָא לֹא תִתֵּן שְׂכַבְתָּךְ לְאִסְתְּאָבָה בָּהּ וְאִתְתָא לֹא תִקוּם קַדְם בְּעִירָא לְמִשְׁלָט בָּהּ תִבְלָא הוּא:

(כד) אֵל תַּטְמָאוּ בְּכָל אֵלָה כִּי בְּכָל אֵלָה נְטָמָאוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אֲנִי מוֹשְׁלֵחַ מִפְּנֵיכֶם: (כד) אֵל תַּטְמָאוּ בְּכָל אֵלָה כִּי בְּכָל אֵלָה נְטָמָאוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אֲנִי מוֹשְׁלֵחַ מִפְּנֵיכֶם: (כד) לֹא תִסְתָּאבוּן בְּכָל אֱלֹהִים אֲרִי בְּכָל אֱלֹהִים אִסְתְּאָבוּ עַמִּמֵּי דִי אָנָּה מִגְלִי מוֹן קְדַמִּיכוּן:

(כה) וְתִטְמָא הָאָרֶץ וְאִפְקֹד עוֹנָה עֲלֶיהָ וְתִקָּא הָאָרֶץ אֶת יִשְׂבִּיָּהּ: (כה) וְתִטְמָא הָאָרֶץ וְאִפְקֹד עוֹנָה עֲלֶיהָ וְתִקָּא הָאָרֶץ אֶת יִשְׂבִּיָּהּ: (כה) וְאִסְתְּאָבַת אֲרַעַא וְאִסְעָרִית חוּבָה עֲלֶיהָ וְרוֹקִינַת אֲרַעַא יְת יִתְבָּהּ:

(כו) וְשִׁמְרַתֶם אִתֶּם אֶת חֻקֵי וְאֶת מִשְׁפָּטֵי וְלֹא תַעֲשׂוּ מִכָּל הַתּוֹעֵבָת הָאֵלֶּה הָאֲזָרְחָ וְהַגֵּר הִגֵּר בְּתוֹכְכֶם: (כו) וְשִׁמְרַתֶם אִתֶּם אֶת חֻקֵי וְאֶת מִשְׁפָּטֵי וְלֹא תַעֲשׂוּ מִכָּל הַתּוֹעֵבָת הָאֵלֶּה הָאֲזָרְחָ וְהַגֵּר הִגֵּר בְּתוֹכְכֶם: (כו) וְתִטְרוּן אֲתוֹן יְת קְנִמֵי וְיַת דִּינֵי וְלֹא תַעֲבִדוּן מִכָּל תּוֹעֵבַתָּא הָאֱלֹהִים וְיִצִּיבֵא וְיִגִּידֵא דִיתְגִּירוּן בִּינֵיכוּן:

(כז) כִּי אֶת כָּל הַתּוֹעֵבָת הָאֵל עֲשׂוּ אֲנִשֵׁי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לְפָנֵיכֶם וְתִטְמָא הָאָרֶץ: (כז) כִּי אֶת כָּל הַתּוֹעֵבָת הָאֵל עֲשׂוּ אֲנִשֵׁי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לְפָנֵיכֶם וְתִטְמָא הָאָרֶץ: (כז) אֲרִי יְת כָּל תּוֹעֵבַתָּא הָאֱלֹהִים עֲבִדוּ אֲנִשֵׁי אֲרַעַא דִי קְדַמִּיכוּן וְאִסְתְּאָבַת אֲרַעַא:

(כח) וְלֹא תְקִיֵא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטִמְאָכֶם אֲתָהּ כְּאִשָּׁר קָאָה אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר לְפָנֵיכֶם: (כח) וְלֹא תְקִיֵא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטִמְאָכֶם אֲתָהּ כְּאִשָּׁר קָאָה אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר לְפָנֵיכֶם: (כח) וְלֹא תִרוּקוּן אֲרַעַא יִתְכוּן בְּסִאָּבִיכוּן יְתָהּ כְּמָא דְרוֹקִינַת יְת עַמִּמֵּי דִי קְדַמִּיכוּן:

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ו'

(כט) **כִּי כָל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכָּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ הַנֶּפְשׁוֹת הָעֹשֹׂת מִקֶּרֶב עַמָּם:** (כט) **כִּי כָל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכָּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ הַנֶּפְשׁוֹת הָעֹשֹׂת מִקֶּרֶב עַמָּם:** (כט) אָרִי כָּל דֵּי יַעֲבֹד מִכָּל תּוֹעֵבֹתָא הָאֵלִין וְיִשְׁתַּיְצוּן נַפְשָׁתָא דִּיעֲבָדוּן מִגּוּ עִמְהוֹן:
 (ל) **וּשְׁמִרְתֶּם אֶת מִשְׁמֵרְתֵי לְבַלְתִּי עֲשׂוֹת מִחֻקֹּת הַתּוֹעֵבֹת אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ לְפָנֶיכֶם וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:** (ל) **וּשְׁמִרְתֶּם אֶת מִשְׁמֵרְתֵי לְבַלְתִּי עֲשׂוֹת מִחֻקֹּת הַתּוֹעֵבֹת אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ לְפָנֶיכֶם וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:** (ל) **וְתִשְׁרֹוּ יַת מִשְׁרַת מִימְרֵי בְדִיל דְּלֹא לְמַעַבְד מִנִּימוּסֵי תּוֹעֵבֹתָא דְאַתְעֲבָרָא קְדַמִּיכוּן וְלֹא תִסְתְּאָבוּן בְּהוּן אֲנָא יְיָ אֱלֹהֵיכוּן:**

רש"י

ונאמר להלן (ויקרא כ') ערות אביו גלה מה להלן אשת אביו אף כאן אשת אביו: וערות אמן – להביא אמו שאינה אשת אביו:

(ח) ערות אשת אביו – לרבות לאחר מיתה:
 (ט) בת אביו – אף בת אנוסה במשמע: מולדת בית או מולדת חוץ – (יבמות כז) בין שאומרים לו לאביו קיים את אמה ובין שאומרים לו הולך את אמה כגון ממזרת או נתינה:

(י) ערות בת בןך וגו' – (יבמות לז) בבתו מאנוסתו הכתוב מדבר ובתו ובת מאשתו אנו למדין מערות אשה ובה שנאמר בהן לא תגלה בין שהיא ממנו ובין שהיא מאיש אחר: ערות בת בןך – ק"ו לבתך אלא לפי שאין מזהירין מן הדין למדוה מגזרה שוה (במסכת יבמות ג. סנהדרין עה):

(יא) ערות בת אשת אביו – לימד שאינו חייב על אחותו משפחה ונכרית לכך נאמר בת אשת אביו בראויה לקידושין:

(יב) ערות אחי אביו לא תגלה – ומה היא ערותו אל אשתו לא תקרב:
 (טו) אשת בןך היא – לא אמרתי אלא בשיש לבןך אישות בה פרט לאנוסה ושפחה ונכרית (סנהדרין עה):

(יז) ערות אשה ובה – (יבמות לז) לא אסר הכתוב אלא ע"י נשואי הראשונה לכך נאמר לא תקח לשון קיחה וכן לענין העונש אשר יקח את אשה ואת אמה (ויקרא כ) לשון קיחה אצל אנס אשה מותר לישא בתה: שארה הגה – קרובות הן זו לזו: זמה – ענה כתרוממו ענת חטאין שיכרך יוערך לחטוא:

(ג) כמעשה ארץ מצרים – (ת"כ) מגיד שמעשיהם של מצריים ושל כנעניים מקולקלים מכל האומות ואותו מקום שישבו בו ישראל מקולקל מן הכל: אשר אני מביא אתכם שמה – מגיד שאתן עממין שכבשו ישראל מקולקלים יותר מכולם (ת"כ): ובחתייהם לא תלכו – מה הניח הכתוב שלא אמר אלא חלו נמוסות שלהן דברים החקוקין להם כגון טרטיאות ואכטדיאות רמ"א אלו דרכי האמורי שמנו חכמים:

(ד) את משפטי תעשו – אלו דברים האמורים בתורה במשפט שאלו לא נאמרו היו כדאי לאומרו: ואת חקותי תשמרו – דברים שהם גזירת המלך שיהיה"ר משיב עליהם למה לנו לשומרו ואו"ה ע"א משיבין עליהם כגון אכילת חזיר ולבישת שעטנז וטהרת מי חטאת לכך נא' אני ה' גזרתי עליכם אי אתם רשאים להפטר: ללכת בהם – אל תפטר מהם שלא תאמר למדת חכמת ישראל אלך ואלמד חכמת האומות:

(ה) ושמתם את חקותי – לרבות שאר דקדוקי הפרשה שלא פרט הכתוב בהם (ת"כ) ד"א ליתן שמירה ועשייה לחוקים ושמירה ועשייה למשפטים לפי שלא נתן אלא עשייה למשפטים ושמירה לחוקים: וחי בהם – לעוה"ב שאם תאמר בעוה"ז והלא סופו הוא מה: אני ה' – נאמן לשלם שכר:

(ו) לא תקרבו – להזהיר הנקבה כזכר לכך נאמר לשון רבים: אני ה' – נאמן לשלם שכר:
 (ז) ערות אביו – (סנהדרין נד) זו אשת אביו או אינו אלא כמשמעו נאמר כאן ערות אביו

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ו'

(כח) ולא תקיח הארץ אתכם – משל לבן מלך שהאכילוהו דבר מאוס שאין עומד במעיו חלל מקיאו כך ארץ ישראל אינה מקיימת עובדי עבירה ותרומו ולא תרוקן לשון ריקון מריקה עצמה מהם:

(כט) הנפשת העשת – הזכר והנקבה במשמע:

(ל) ושמרתם את משמרתו – להזהיר בית דין על כך: ולא תטמאו בהם אני ה' אלהיכם. הא אם תטמאו איני אלהיכם ואתם נפסלים מאחרי ומה הנאה יש לי בכם ואתם מתחייבים כלייה לכך נאמר אני ה' אלהיכם:

(יח) אל אחותה – (קידושין ג) שתייהן כאחת לזכר – לשון זרה לעשות את זו זרה לזו: בחייה – למדך שאם גרסה לא ישא את אחותה כל זמן שהיא בחיים:

(כא) למלך – ע"א היא ששמה מולך וזו היא עבודתה שמוסר בנו לכומרים (סנהדרין סד) ועושין שתי מדורות גדולות ומעבירין את הבן בזגליו בין שתי מדורות האש: לא תתן – זו היא מסירתו לכומרים: להעביר למלך – זו העברת האש:

(כג) תצל הוא – לשון קדש וערוה וניאוף וכן ואפי על תצליחם (ישעיה י). ד"א תצל הוא לשון צלילה וערצוב זרע אדם זרע בהמה:

נביא – יחזקאל פרק כב'

(א) ויהי דבר יהוה אלי לאמר: (ב) ואפתה בן אדם התשפט התשפט את עיר הדמים והודעתה את כל תועבותיה: (ג) ואמרת פה אמר אדני יהוה עיר שפכת דם בתוכה לבוא עתה ועשתה גלולים עליה לטמאה: (ד) בדרמה אשר שפכת אשמת ובגלוליה אשר עשית טמאת ותקריבי ימיה ותבוא עד שנותיה על בן נתיניה חרפה לגוים וקלסה לכל הארצות: (ה) הקרבות והרחקות ממך יתקלסו בך טמאת השם רבת המהומה: (ו) הנה נשיאי ישראל איש לזרעו היו בך למען שפך דם: (ז) אב ואם הקלו בך לגר עשו בעשק בתוכך יתום ואלמנה הוננו בך: (ח) קדשי בזית ואת שבתתי חללת: (ט) אנשי רכיל היו בך למען שפך דם ואל ההרים אכלו בך זמה עשו בתוכך: (י) ערות אב גלה בך טמאת הנדה ענו בך: (יא) ואיש את אשת רעהו עשה תועבה ואיש את פלתו טמא בזמה ואיש את אחתו בת אביו ענה בך: (יב) שחד לקחו בך למען שפך דם נשף ותרבית לקחת ותבצעו רעיה בעשק ואתי שכחת נאם אדני יהוה: (יג) והנה הפיתי כפי אל בצערה אשר עשית ועל דמה אשר היו בתוכך: (יד) היעמד לבך אם תחזקנה ידך לימים אשר אני עשה אותך אני יהוה דברתי ועשיתי: (טו) והפיצותי אותך בגוים וזריתך בארצות והתמתי טמאתך ממך: (טז) ונחלת בך לעיני גוים וידעת כי אני יהוה:

משנה – אהלות פרק ג'

(א) כל המטמאין באהל שנהלקו והכניסו לתוך הבית, רבי דוסא בן הרפינס מטהר, וחכמים מטמאים. כיצד, הנוגע בכשני חציי זיתים מן הנבלה או

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ו'

נושא. ובמות, הנוגע בכחצי זית ומאהיל על כחצי זית, או נוגע בכחצי זית וכחצי זית מאהיל עליו, מאהיל על פשני חציי זיתים, מאהיל על כחצי זית וכחצי זית מאהיל עליו, רבי דוסא בן הרפינס מטהר, וחכמים מטמאין. אבל הנוגע בכחצי זית ודבר אחר מאהיל עליו ועל כחצי זית, או מאהיל על כחצי זית ודבר אחר מאהיל עליו ועל כחצי זית, טהור. אמר רבי מאיר, אף בזה רבי דוסא בן הרפינס מטהר, וחכמים מטמאין. הפל טמא, חוץ מן המגע עם המשא, והמשא עם האהל. זה הפלל, כל שהוא מושם אחר, טמא. משני שמות, טהור:

מאהיל עליו וכו' דמודו רבנן לטהור, מיירי כשיש פותח טפח (בין הטומאה ובין האוהל, דבהא מודו רבנן דאין מטטרפין, לנגיעה ואוהל שני שמות הן, וכל שהן משני שמות אין מטטרפין. ורבי דוסא סבר לאפילו בטומאה רלוכה אין מטטרפין, ולא אפילו למגע ומגע. ואין הלכה כרבי דוסא: אמר רבי מאיר אף בזו רבי דוסא מטהר וחכמים מטמאין – רבי מאיר פליג אתנא קמא דאמר לכשיש פותח טפח בין הטומאה ואוהל מודו רבנן לטהור ואין מטטרפין, ואמר איהו דאף בזו פליגי רבנן על ר' דוסא ואמר לנגיעה ואוהל חד שמא הוא, הלכך מטטרפין לכשיעור ומטמאים. ואין הלכה כר' מאיר: חוץ מן המגע עם המשא – כגון שנגע בחצי זית והסיט חצי זית: ומשא עם האוהל – שהסיט חצי זית והאהיל על חצי זית: משם אחד – כגון משא ומגע, משא ומשא, אוהל ואוהל:

(ב) מלא תרוד רקב שנתפזר בתוך הבית, הבית טמא. ורבי שמעון מטהר. רביעית דם שנתבלעה בתוך הבית, הבית טהור. נבלעה בפסוטה, אם מתבבסת ויוצא ממנה רביעית דם, טמאה. ואם לאו, טהורה, שכל הבלוע שאינו יכול לצאת טהור:

לאחר שנעשה רקב אם נתערב עמו דבר אחר אינו מטמא. ואין הלכה כרבי שמעון: אם מתבבסת הכסות ויוצא ממנה רביעית דם – וכילד משערין אותה, מביא מים במדה ומכבסה בהן, ומביא מים אחרים כמדתן ונותן בהן רביעית דם, אם היה מראו שזה הרי זו טמאה, ואם לאו טהורה:

(ג) נשפך באויר, אם היה מקומו קטפרס והאהיל על מקצתו, טהור. היה אשברו, או שקרש, טמא. נשפך על האסקפה והיא קטפרס בין מבפנים בין

רע"ב – (א) כל המטמאין באוהל – האמורים לעיל בריש פרק ב': שנחלקו – שיעוריהן לחלאין: והכניסן – כשהן מחולקים: לתוך הבית – דהיינו לתוך אוהל אחד: ר' דוסא בן הרפינס מטהר – לסבר לא מטטרפי לכשיעור: הנוגע בכחצי חלחי זיתים מן הנבילה – פתח באוהל ומפרש בנבילה, לומר כך וכי היכי דסבירא ליה לר' דוסא שאין מטטרפין לטומאת אוהל, הכי נמי סבירא ליה דאין מטטרפין לטומאת מגע ומשא, בין במת בין בנבילה: הנוגע בכחצי זית ומאהיל על כחצי זית – שהמאהיל על המה, טמא כחילו היה עם המת באוהל. ובגמרא צפרק העור והרוטב, מוקי הגך מאהיל דרישא בטומאה רלוכה, שאין בין הטומאה ובין האוהל פותח טפח, ומשום הכי חכמים מטמאין, דכולה נגיעה היא. וסיפא דאמר רבב הנוגע בכחצי זית ודבר אחר

רע"ב – (ב) מלא תרוד רקב – דאמרן לעיל בריש פרק ב' שהוא מטמא באוהל: שנתפזר לתוך הבית – ונתערב בו עפר כל שהוא: ור' שמעון מטהר – לסבר סופו כתחילתו, מה תחילתו אם נקצר המת בתכריכים או בארון של עץ, אין לו רקב, דבעינן שלא יהיה דבר נגלל עמו, אף סופו

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ו'

מבחוץ, והבית מאהיל עליו, טהור. היה אשפרן או שקרש, טמא. כל שפמת, טמא, חוץ מן השנים והשער והצפרן. ובשעת חבורו, הכל טמא: ואפילו האהיל על קתו: השפך על האסקופה – כמין אנטזא שלפני פתח הבית: והיא קטפרס בין מצפנים – שמספע לכל פנים: בין מבחוץ – שמספע לכל חוץ: והבית מאהיל – על מקתו:

(ד) ביצד, המות מבחוץ ושערו בפנים, הבית טמא. עץ שיש עליו פזית בשר, הכניס מקצתו מבפנים והבית מאהיל עליו, טמא. שני עצמות ועליהן פשני חצאי זיתים בשר, הכניס מקצתם מבפנים והבית מאהיל עליהם, טמא. היו תחובים בידי אדם, טהור, שאין חבורי אדם חבור: רע"ב – (7) הבית טמא – כל מה שכתוכו טמא, שהרי מאהיל על השער המחובר למת: עלם שיש עליו כזית צפר – העלם נחשב יד

(ה) איזהו דם תבוטה, המות שייצא ממנו שמינית בחייו ושמינית במוותו, דברי רבי עקיבא. רבי ישמעאל אומר, רביעית בחייו ורביעית במוותו, נטל מזה ומזה רביעית. רבי אלעזר ברבי יהודה אומר, זה וזה פמים. איזהו דם תבוטה, צלוב שדמו שותת ונמצא תחתיו רביעית דם, טמא. אבל המות שדמו מנטף ונמצא תחתיו רביעית דם טהור. רבי יהודה אומר, לא כי, אלא השותת, טהור. והמנטף, טמא:

רע"ב – (ה) איזהו דם תבוטה – אמתניתין דלעיל דפרק ז' (משנה 3) קאי, דקתני רביעית דם תבוטה טמא, וקמפרש הכא איזהו דם תבוטה: שמינית בחייו ושמינית במוותו – מאטרפיס לרביעית: רביעית בחייו ורביעית במוותו – שנתערבו ונטל מן התערובת רביעית, זהו דם תבוטה אבל שמינית בחייו ושמינית במוותו, לא: זה וזה – דרבי עקיבא ודרבי ישמעאל: כמים – ואינן מטמאין: ואיזהו דם תבוטה – שטמא: כלוב

(ו) פזית מן המות בפתח, בפתח, והמת פתחו בארבעה טפחים, להציל הטמאה על הפתחים. אבל להוציא הטמאה, בפותח טפח. גדול מפזית, פמת. רבי יוסי אומר, השדרה והגלגלת, פמת:

רע"ב – (ו) כזית מן המת פתחו בטפח – המת צבית ולו פתחים הרבה, כל הכלים המונחים בחלל הפתחים תחת המשקוף של פתח מבחוץ, אף על פי שהפתחים נעולים ויש הפסק בין אוהל המת לאוהל הכלים, כולן

טמאים, לגזרו חכמים טומאה על המקום שהוא דרך יציאת הטומאה שסופו של מת ללאת דרך שם. וכשאינן יודעים באיזה מקום יוציאוהו, כולן טמאין. ואם יש כזית מן המת צבית וחשב להוציאו בחלון שיש בו פותח

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ו'

פותח טפה: גדול מכזית כמת – דוקא כזית מלומאס פתחו בטפה. אבל יותר מכזית, לינו כאילו היה מת שלם, ואין מליל על הפתחים הנעולים עד שיהא בו ארבעה: ר' יוסי אומר השדרה והגוגולת – שבצית, לינו כמת שלם. ואם חשב להוליאון דרך חלון, אין מליל על הפתחים הנעולים עד שיהא בו ארבעה. וכן הלכה:

טפה, מליל על כל הפתחים הנעולים כיון שידע שפופה של הטומאה לאלת דרך שם. ואם הוא מת שלם וחשב להוליאון דרך חלון שיש בו ארבעה, מליל על כל הפתחים הנעולים, דבשיעור ארבעה טפחים שיערו חכמים שראוי להולאת המת: אבל להוליא את הטומאה בפותח טפה – אפילו מת שלם, טומאה יולאה דרך חלון כל זמן שהיא פתוח, ומטמא הכלים שבצית שבצדו אם יש בחלון

(ו) טַפַּח עַל טַפַּח עַל רוּם טַפַּח מְרַבֵּעַ, מִבִּיא אֶת הַטְּמֵאָה, וְחוֹצֵץ בְּפָנֵי הַטְּמֵאָה. בִּיצַד, בֵּיב שֶׁהוּא קָמוּר תַּחַת הַבַּיִת, יֵשׁ בּוֹ פּוֹתַח טַפַּח וַיֵּשׁ בִּיצֵיאָתוֹ פּוֹתַח טַפַּח, טְמֵאָה בְּתוֹכוֹ, הַבַּיִת טָהוֹר. טְמֵאָה בְּבַיִת, מִה שֶׁבְּתוֹכוֹ טָהוֹר, שֶׁדִּרְךָ הַטְּמֵאָה לְצֵאת וְאִין דִּרְכָּה לְהִפְגֵּס. יֵשׁ בּוֹ פּוֹתַח טַפַּח וְאִין בִּיצֵיאָתוֹ פּוֹתַח טַפַּח, הַטְּמֵאָה בְּתוֹכוֹ, הַבַּיִת טָמֵא. טְמֵאָה בְּבַיִת, מִה שֶׁבְּתוֹכוֹ טָהוֹר, שֶׁדִּרְךָ הַטְּמֵאָה לְצֵאת וְאִין דִּרְכָּה לְהִפְגֵּס. אִין בּוֹ פּוֹתַח טַפַּח וְאִין בִּיצֵיאָתוֹ פּוֹתַח טַפַּח, טְמֵאָה בְּתוֹכוֹ, הַבַּיִת טָמֵא. טְמֵאָה בְּבַיִת, מִה שֶׁבְּתוֹכוֹ טָמֵא. אַחַד חוֹר שֶׁחֲדָרוֹהוּ מִיָּם, אוֹ שֶׁרְעִים, אוֹ שֶׁאֲכַלְתוּ מִלַּחַת, וְכֵן מְרַבֵּעַ שֶׁל אֲבָנִים, וְכֵן סֹאֵר שֶׁל קוֹרוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כָּל אֶהֱל שְׂאִינוֹ עִשׂוּי בִּידֵי אָדָם, אִינוֹ אֶהֱל. וּמוֹדָה בְּשִׁקִּיפִים וּבִסְלָעִים:

להוליאה דרך פתח הבית ולא להכניסה לביצ: ואין זיליאתו פותח טפה טומאה בתוכו הבית טמא – לטומאה עולה מן הביצ לבית כיון שאין לה דרך לאלת פתח הביצ היואל לרשות הרבים, לכל פחות מטפח אין הטומאה יולאה: אין בו פותח טפה ואין זיליאתו פותח טפה – לחנס נקט ואין זיליאתו פותח טפה, לכיון דאין בו פותח טפה, על זיליאתו לא חיישין, דכאילו אין שם חלל כלל דמי, והרי הביצ נחשב כקרקע הבית. ואמרו חכמים, וכל אשר באוהל יטמא, לרבות קרקעיתו של בית כמוהו עד התהום: אחד חור שחררוהו מים – האי פותח טפה שזביא את הטומאה, לא שאל את נעשה החור הזה על ידי מים או שנקבזהו שראים: או שאכלתו מלחת – לשון ארץ מלחה. כמין עפר לבן דומה למלח ומתאכל ונפל ונעשה חור מאליו: מרבץ של אבנים – אבנים גדולות ערוכות וסדורות זו על גבי זו, ופעמים שהאחת סדורה על גבי שתים והתחתונות מפורדות זו מזו ויש שם אוהל

רע"ב – (ז) טפה על טפה ברום טפה – דף שהוא רחב טפה על טפה וגובה מן הארץ טפה, ומאהיל על כזית מן המת ועל הכלים: מביא את הטומאה – על הכלים: מרובע – שאם היה רחבו פחות מטפח אע"פ שהיה ארכו שני טפחים, לא אמרינן שיש מה שיתר על ארכו ברחבו ורבעה, להכי קתני מרובע, שצריך שיהא ברחבו טפה ובארכו טפה: כילד – כלומר כילד חוץ בפני הטומאה: ביב שהוא קמור – חפירה בקרקע ומקורה, והיינו קמור, וקם יורדים שופכים שבצית ומקם יולאים לרשות הרבים: יש בו פותח טפה – דהיינו טפה על טפה ברום טפה בבית עלמנו: וזיליאתו – בפתח הביצ שממנו יולאין המים לרשות הרבים: טומאה בתוכו – כזית מן המת בתוך הביצ. לכזית מן המת פתחו בטפה: הבית טהור – שהטומאה יולאה דרך פתח הביצ היואל לרשות הרבים. והיינו דקתני חוץ בפני הטומאה: טומאה בבית מה שבתוך הביצ טהור – דאין דרך טומאה להכניסה דרך פתח הביצ, שדרך הטומאה

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ו'

מטר וזה נעשה מאליו. ואע"ג ללא נעשו זידי אדם, מודה בהם ר' יהודה ללא יליף גזירה שוה לאוהל אוהל ממשכן ללא לפותח טפח בלבד, אבל ביותר מטפח, כגון מלוא אגרוף, אמרין בסוכה [ריש] פרק הישן למודה ר' יהודה שאפילו נעשה מאליו מביא את הטומאה. וכן בשקפים ובסלעים. ואין הלכה כר' יהודה:

טפח: סוחר של קורות – ערוכות זו על זו ועומדות לבנין ופעמים יש זיניהן אוהל טפח: כל אוהל שאינו עשוי זידי אדם אינו אוהל – דיליף אוהל אוהל ממשכן, מה להלן זידי אדם אף כאלו זידי אדם: בשקפים – תרגום סעיפי הסלעים, שקיפי כפייה: ובסלעים – זנזיקי הסלעים. ושקיפי וזיקי הסלעים אחד הן, ללא שזה נעשה על ידי

גמרא – גדה דף כ' ע"א

חנינא פלי קורטא דגרגשתא ובדיק ביה לייט עליה רבי ישמעאל ברבי יוסי באסכרה רבי חנינא הוא דחכים כולי עלמא לאו חכימי הכי אמר רבי יוחנן חכמתא דרבי חנינא גרמא לי דלא אחזי דמא מטמינא מטהר מטהרנא מטמא אמר רבי אלעזר ענוותנותא דרבי חנינא גרמא לי דחזאי דמא ומה רבי חנינא דענותן הוא מחית נפשיה לספק וחזי אנא לא אחזי אמר רבי זירא טבעא דבבל גרמא לי דלא חזאי דמא דאמינא בטבעא לא ידענא בדמא ידענא למימרא דבטבעא תליא מלתא והא רבה הוא דידע בטבעא ולא ידע בדמא כל שכן קאמר ומה רבה דידע בטבעא לא חזא דמא ואנא אחזי:

רש"י על הגמרא

פלי – מזקע: וזדיק לה – זלל מיס: לייט עליה ר' ישמעאל – לאחר שיעשה כן זדיק כה"ג: זדיק חנינא הוא דחכים – ומלי

זוהר – משפטים דף צח' ע"א

תא חזי, ביומא דשבתא בשעתא דאתקדש יומי, נפקי נשמתין מגו אילני דחיי, ומנשבו אינון נשמתין קדישין לתתאי, ונניחין בהו כל יומא דשבתא. ולבתר דנפיק שבתא, סלקין פלהו נשמתין ומתעטרן בעטרין קדישין לעילא. (וכד מתעטרן בההוא טבא אלין אינון בעליו דההוא טיבו ודאי) אוף הכי, קודשא בריך הוא אומין לההוא בר נש, ודא הוא נשמתא אחרת, ואף על גב דדא זמינא ליה, נשמתא דהות ליה בקדמיתא, שארה דקדמיתא, כסותה וענתה לא יגרע, כמא דאתמר:

חק לישראל – פרשת אחרי מות יום ו'

הלכה – הרמב"ם הלכות שבת פ"ח

(א) החורש כל שהוא חייב המנכש בעיקרי האילנות והמקרסם עשבים או המזרד את השריגים כדי ליפות את הקרקע הרי זה תולדת חורש ומשיעשה כל שהוא חייב וכן המשוה פני השדה כגון שהשפיל התל ורדדו או מילא הגיא חייב משום חורש ושיעורו כל שהוא וכן כל המשוה גומות שיעורו כל שהוא:

(ב) הזורע כל שהוא חייב הזומר את האילן כדי שיצמח הרי זה מעין זורע אבל המשקה צמחין ואילנות בשבת הרי זה תולדת זורע וחייב בכל שהוא וכן השורה חיטין ושעורין וכיוצא בהן במים הרי זה תולדת זורע וחייב בכל שהוא:

(ג) הקוצר כגרוגרת חייב ותולש תולדת קוצר הוא וכל העוקר דבר מגידוליו חייב משום קוצר לפיכך צרור שעלו בו עשבים וכשות שעלה בסנה ועשבים שצמחו על גב החבית התולש מהן חייב שזה הוא מקום גידולן אבל התולש מעציץ שאינו נקוב פטור מפני שאין זה מקום גידולו ועציץ נקוב בכדי שורש קטן הרי הוא כארץ והתולש ממנו חייב:

לע"נ:

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.